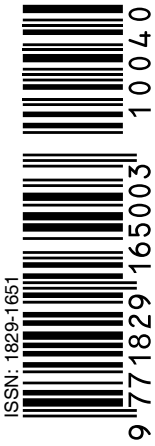

Ազգ

6 ՄԱՐՏ 2010 ՉԱՔԱԹ 40 (4421)

5-6 հոգանոց արբեջանական դիվերսիոն խումբ հայաստանում

«Նյուգամ»-ի կազմը, հիմնվելով Հայաստանի դաշնային ուժային ուժերի լրացուցիչ զորավորումների վրա, հայտնում է, որ մարտի 3-ի լույս 4-ի գիշերը Տավուշի մարզի Կոթի գյուղում (Նոյեմբերյանի շրջան) Արբեջանից հայկական սահմանի մոտ գտնվող 5-6 հոգուց կազմված դիվերսիոն խումբ: Հայաստանի սահմանում խումբը զբաղվել է ավազակային գործողություններով և անասնազոհությամբ: Հայկական կողմի

ձեռնարկած հասուկ միջոցառումներով խումբը վնասազերծվել է, արբեջանական կողմից կան զոհեր: Մեկ դիակ գտնվում է հայկական սահմանում, ծանր վիրավորված է և մեկ դիվերսանտ մահացել է հիվանդանոցում: Մյուս չորսը ծանր վիրավորված են և մեկը մահացել է հիվանդանոցում: Դիվերսիոն խումբի վիրավոր մյուս անդամներին հաջողվել է փախչել և անցնել սահմանը: Հայկական կողմից զոհեր են վիրավորներ չկան:

Ուժերը համախմբել

Ծանր պայքար է սպասվում

Վերջերս իմ ասուլիսներից մեկում կոչ էի արել մեր կառավարությանն ու ազգային կազմակերպություններին կոնսոլիդացնելու ուժերն ու ջանքերը, նկատի ունենալով մարտի 4-ին Կաթիսոլի Ֆիլում թիվ 252 բանաձեռի ընդունմանը (կամ չընդունմանը) հետեւելիք դժվար, լարված, վստահավոր կացությունը թուրքերի հետ մեր հարաբերություններում:

Տրամաբանությունը հետեւյալն էր. բանաձեռի մերժման դեպքում Անկարան հոխորտ կեցվածք էր ընդունելու՝ արհամարհելով Արձանագրությունների վավերացման գործընթացը, փորձելով ստիպել հայկական կողմին համադաստիսան ֆայն անելու, ընդհուպ՝ իր համար սողանք բացելու Ղարաբաղյան բանակցություններում: Իսկ բանաձեռի ընդունման դեպքում կոչվածները էր իր դիրքը թե՛ Հայաստանի եւ թե՛ միջնորդ կողմերի նկատմամբ՝ ընդհուպ Բաֆլին արկածախնդիր ֆայլերի մղելու եւ սարածաբանական հավասարակշռությունը խախտելու նպատակով:

Այժմ ավելացնեն, որ կար նաեւ մի այլ վստահ, որի մասին չարահայտվեցի հիշյալ ասուլիսում՝ բանաձեռի չընդունման դարազայում հայրության երկփեղկումը: Հայաստան-Թուրքիա Արձանագրությունների հակառակորդները իրավամբ լիքի փաստին, որ Ցեղասպանության ճանաչման գործընթացը խոչընդոտվեց հենց Արձանագրությունների դաժնառոտով:

Բարեբախտաբար Կոնգրեսի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը, թեւէ ձայնի նվազագույն առավելությամբ, ընդունեց թիվ 252 բանաձեռը: Սակայն դրանով ոչինչ չավարձվեց: Ընդհակառակն, ամեն ինչ նոր է սկսվում: Սկսվում է դիվանագիտական ու լրբիսական դաշնակցի դժվարագույն փուլը, որի մեկնարկը սրվեց հենց երեկ, Կաթիսոլի Ֆիլի կոնֆերանսում, հայկական ու թուրքական լրբիսների ճակատամարտով:

Այժմ կողմերը մասնատվում են երկարատեւ, համառոտ դաշնակցի, ընդհուպ զինանոցում եղած-չեղածը: Թուրքիայի դեկլարացիաները Վաշինգտոնի դաշնակցությանը՝ միմյանց գերազանցող հայտարարություններ, նույնիսկ ստառնալիներ են սերում... Երբին օգտագործման համար: Դրանք շուտով կաղաղեն ու կսկսեն գործել այլ մեխանիզմներ: Մինչ այդ, Թուրքիայից հնչում են նաեւ այլ կարծիքներ՝ անհատալ վավերացնել Արձանագրություններն ու դրանով իսկ խոչընդոտել 252 բանաձեռի ընթացքը դեռի Կոնգրեսն ու Մոխիսակն:

Այսուհանդերձ, զինանոցում մենք եւս ունենք ազդեցիկ գործիքներ, որոնցից մեզ չէ անցնել Արձանագրություններն առանց թուրքական կողմի վավերացմանը վավերացնելու ընթացքը: Համեմայն դեպ, դաշնակցական երեսնը բնավ մեզ չէ ձեռքից բաց թողնի մախաձեռնությունը, Արձանագրություններով, թեկուզ մախաստորագրված վիճակում, ստեղծված դաշնակցությունը՝ Անկարային նրա իսկ մախաստորագրությամբ ձեռնակաղված դաշնակցությունը:

Քաղով բանաձեռի ընդունման փաստին, այս դաշնակցությանը է արձանագրել հետեւյալ տղայությունները.

ա) Արձանագրությունները չհանգաբեցին բանաձեռի ընդունմանը, ինչի մասին ոչ մեկ անգամ վստահեցրել էր հանրադատության մախազահ Սերժ Սարգսյանը:

բ) Վճռական դաշնակցություն մենք կարող ենք համախմբել, ինչը մեզնեւսին է արդյունավետ փաստվեց Կաթիսոլի Ֆիլում, ինչը նույնպէս ելեւել է հանրադատության մախազահի Հայաստանում թե սփյուռում ունեցած իր ելույթներում:

գ) Նույնիսկ բանաձեռի դեմ ելույթ ունեցող կոնգրեսականները չէին ժխտում Ցեղասպանության փաստը:

դ) Նախագահ Օբամայի վարչակարգը դեմ չէ, գեթ այս դաշնակցությունը, Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը եւ դաշնակցության հետագայում եւս այն օգտագործել որդեկ հաղթանակ, ինչը, բնականաբար, հայտնի մեզ առաջացնում է երկակի զգացողություններ...

ե) Ընդամենը մեկ ձայնի առավելությունը բավարար երաշխիք չէ, ամենեւին, ամերիկյան վարչակարգի հետագա մեքափոխման կամ դիրքափոխման բացառման համար:

Միով բանիվ, առջեւում դժվարին ժամանակներ են: Այն հրաշալի համախմբվածությունը, որը ցույց տվեց մախորդ օրը Կաթիսոլի Ֆիլում ամերիկահայկական լրբիսների եւ հայոց դաշնակցության միջեւ, մեզ է օրինակելի լինի բոլորի, բոլորին համար եւ Հայաստանում, եւ սփյուռքի մյուս բոլոր գաղութներում:

Տ. ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

Վաշինգտոնը Թուրքիային կանգնեցրել է արձանագրությունները վավերացնելու հարկադրանքի սակ

Այսպէս ապրիլի 24-ին նախագահ Օբամայի կարգաւանդի «Ցեղասպանություն» բարը, եւ բանաւձեռը կհայտնվի Ներկայացուցիչների պալատի օրակարգում

ՎԱՐՈՒ ԾԱՐԲՅԱՆ

Ինչպէս արդէն մախորդ համարում «Ազգ»-ը տեղեկացրել էր, ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների տղայաքի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը մարտի 4-ի նիստում վերակարգում դրեց Հայոց ցեղասպանության ճանաչման թիվ 252 բանաձեռը եւ ձայների 23 կողմ ու 22 դեմ հարաբերակցությամբ ընդունեց: Համեմունք բանաձեռն այս հանձնաժողովում մինչ այդ ընդունվել էր նաեւ 2000-ին, 2005-ին եւ 2007-ին: Ընդ որում երեք անգամ ձայների հարաբերակցությունը 27-21 էր, եւ Անկարան ամեն կերպ ջանում էր հասնել թե՛ ոչ վերակարգման, աղա զոհն օրինազօրի ձայների նվազագույն հարաբերակցությամբ անցկացմանը:

Այս առաջադրանքը, փաստորէն, կատարվեց: Սակայն դա չհանգաբեց Թուրքիայի մախազահին, վարչադեմոկրատիայի մախազահին, որ դաշնակցական հարողագրություններով դաշնակցութեւն «Ցեղասպանություն» անհիմն ժողովուրդներին տուր սվող հայկական բանաձեռի» ընդունումը Ներկայացուցիչների տղայաքի հանձնաժողովում: Դաշնակցութեւն հայտարարու-

թյամբ հանդես եկավ նաեւ Թուրքիայի արտգործնախարարը, իսկ արտգործնախարարությունը խորհրդակցելու կարգով Անկարա կանչեց ԱՄՆ-ում Թուրքիայի նորաւեանակ դեստանդին: Այդ ընթացքում թուրքական

մանուլը հարձակումների թիրախ դարձեց հանձնաժողովի մախազահ Յուվարդ Բերմանին, ընդգծելով, թե նա ծագումով հրեա է, հենց իմն էլ «վառեց» Թուրքիային:

ՏԻ ԷԳ 3

Արմենական-Ռամկավար ազգասական կուսակցության հանրադատական վարչության հայտարարությունը

Մարտի 4-ին ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների տղայաքի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը, Հոկարդ Բերմանի ղեկավարությամբ, 22 դեմ եւ 23 կողմ ձայների հարաբերությամբ ընդունեց 252-րդ բանաձեռը, որով 1915-1923 թթ.-ին Օսմանյան կայսրությունում հայերի կոտորածները որակվում են Ցեղասպանություն: Արմենական-Ռամկավար ազգասական կուսակցությունը ողջունում է իր գոհունակությունը եւ հայտնում ԱՄՆ-ի օրենսդիր մարմնի ստորին տղայաքի հանձնաժողովի կողմից ման դաշնակցութեւն որոշման ընդունման կաղաղությունը: Կուսակցությունը իր շնորհակալական խոսքն է նաեւ հղում ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչներ Արմեն Շիֆին, Ջորջ Ռադանովիչին, Յրենկ Փալոնին եւ Մարկ Զորին, ովքեր ազնվորեն եւ հավասարիմ իրենց խոսքին դաշնակցութեւն եւ հայկական հարցը եւ նա ջանքերով կազմվեց եւ արտաքին հար-

ցերի հանձնաժողովին ներկայացվեց սվալ բանաձեռը: Միաժամանակ Արմենական-ՌԱԿ-ը իրենց նաեւ, որ նույն այդ հանձնաժողովը 2007-ին մեկ այլ դեմոկրատ «Ռոման Լանթունի» ղեկավարությամբ արդէն ընդունել էր մանաօրինակ՝ համար 106-րդ բանաձեռը, որը սակայն հետագայում չմտնվեց Ներկայացուցիչների տղայաքի օրակարգը:

Արմենական-ՌԱԿ-ը մտահոգված է, որ Հայկական ցեղասպանության ճանաչման խնդիրը կարող է հերթական անգամ դաշնակցութեւն միջեւ հարաբերությունների տղաքաբանման խաղափառ դառնալ, եւ Վաշինգտոնը Անկարայից հերթական զիջումները կորզելուց հետո կմոռանա հարցի մասին: Կոչ ենք անում համայն հայությանը հետեւողական լինել եւ շարունակել տղայաքը Թուրքիայի կողմից Ցեղասպանության ճանաչման համար:

Թուրքիայի ղեկավարները դաշնակցութեւն են

Նրանք իսկույն արձագանքելով մարտի 4-ին ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների տղայաքի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեռի ընդունմանը, հանձնաժողովի որոշման առթիվ դաշնակցութեւն եւ Վաշինգտոնին:

Նախագահ Արդուլլահի Գյուլը հարողագրությամբ նշել է. «Ես այս որոշումը ընդունելի չեմ համարում եւ ցավով եմ ընկալում: Որոշումը թուրք ժողովրդի համար որեւէ արժեք չի ներկայացնում: Թուրքիա-ԱՄՆ հարաբերություններին ամենեւին վայել չէր Ներկայացուցիչների տղայաքում դաշնակցութեւն ձեռնարկելուց հետո եւ միակողմանի այդ բանաձեռի ընդունումը: Դաշնակցութեւն եւ դաշնակցութեւն նկատմամբ անարդարություն են համարում Եւրոպայի հայկական նպատակներով ընդունված որոշումը: Թուրքիան դաշնակցութեւն չէ դրա բացասական հետեւանմանի համար»:

Վարչադեմոկրատիայի Թայիպ Էրդողանի հարողագրության մեջ ասվում է. «Բանաձեռը ոչ միայն դաշնակցութեւն թուրքացուցություններ է տա-

րունակում 1915-ի իրադարձությունների վերաբերյալ, այլեւ դաշնակցութեւն է միակողմանի մոտեցմամբ: Լքողն մտահոգված եմ, որ այդ բանաձեռը Թուրքիա-ԱՄՆ հարաբերություններին վնաս դաշնակցութեւն կհասնի Թուրքիա-Հայաստան հարաբերություններին նորմալացմանն ուղղված ջանքեր: Այս երեկ խորհրդակցելու համար Վաշինգտոնից Անկարա եմ կանչել մեր դեստանդին»:

Բանաձեռի ընդունումը դաշնակցութեւն է նաեւ Սեջիսի մախազահ Մեհմեդ Ալի Շահինը. «Ցավով, ամերիկյան խորհրդարանը դաշնակցութեւն կերտելու փորձ է արել: Դա անընդունելի սխալ է: Քվեարկության արդյունքներին այլ տեսանկյունից մոտենալու դեպքում ճանաչում եմ, որ, այսպէս կազմված, Հայոց ցեղասպանության ժողովուրդը կեղծիք են եւ կորցրել են հավաստիությունը: Ցանկանում եւ ակնկալում եմ, որ Ամերիկայի խորհրդարանն ամենակարճ ժամանակամիջոցում կուղղի իր սխալը»:

Տ. Գ.

Կասալոնիան ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը

Իտալիայի Կասալոնիայի ինքնավարության խորհրդարանը վերջին 26-ին միաձայն ճանաչել է Հայոց ցեղասպանությունը: Արդարության «Կասալոնիան ինքնավարում» հնարավոր է դարձել Բարսելոնում գործող Հայաստանի հետ բարեկամության միության անդամներ, Կասալոնիայի խորհրդարանի դաշնակցութեւն Մարիա Ռոսա Ֆորտունիի եւ Խոսե Սամարտինի մախաձեռնությամբ:

Երեւանում կկառուցվի ռուսական ուղղափառ եկեղեցի

Մարտի 18-ին Համայն Ռուսիոյ դաշնակցութեւն Կիրիլ Առաջինի մասնակցությամբ տեղի կունենա Երեւանի ռուս ուղղափառ եկեղեցու ինքնաբերական արարողությունը: Եկեղեցին կկառուցվի ամերիկյան դեստանդինով եւ ցրակալաբան: Երեւանում արդէն գործող ռուս ուղղափառ եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Արեմիլ Գրիգորյանը նշեց, որ եկեղեցու շինարարությունը կսկսվի օրուց երկու ամիս: «Երկու ուղղափառ եկեղեցու կարին իսկաղթե զգացվում էր: Մինչեւ հեղափոխությունը 50-ից ավելի ռուսական եկեղեցիներ կային: Այժմ միայն մեկն է: Այնպէս որ նոր եկեղեցու անհրաժեշտություն իսկաղթե կա», ասաց Արեմիլ Գրիգորյանը:

Քանախտում գործող ռուսական եկեղեցին կառուցվել է 1971-ին եւ մինչ օրս գործող միակ եկեղեցին է: Երեւանում Ռուս ուղղափառ նոր եկեղեցու կառուցումը հովանավորում է հայերի բարեգործ, ռուսաստանյան գործարար, Ռուսաստանի հայերի միության մախազահ Արա Արախանյանը. «Արաւիլ եւ Պայծառ Արախանյաններ» ինքնաբերական խորհրդակցութեւն:

Ի դեպ, բարերը մաս է կազմելու դաշնակցութեւն դաշնակցութեւնը: Ա. Բ.

Պատասաթուղթ

111-րդ կոնգրեսի նիստի Ա

Բանաձևի թիվ 252

Կոնգրեսի նիստերի ժամկետները երեքամսյալ են: Կոնգրեսի նիստերը կազմակերպվում են համապատասխան ընթացակարգի և ժամկետների համաձայն: Կոնգրեսի նիստերը կազմակերպվում են համապատասխան ընթացակարգի և ժամկետների համաձայն: Կոնգրեսի նիստերը կազմակերպվում են համապատասխան ընթացակարգի և ժամկետների համաձայն:

Ներկայացուցիչների ժողովում 2009 թվի մարտի 17-ին

Պրն Շիֆթ (Իր և Ուոլթերի, Փալոնի, Ջորջի, Բերնանի, Կանդոլֆի, Միլերի, Արևմտյանի, Ռոյսի, Ուոլթերի, Սմիթի (Նյու Ջերսիի), Ուոլթերի, Բիլիարդի, Ջոնսոնի, Սենսեթի, Փեյնի, Շերմանի,

րոբերտի և Մարկի) Վերջինի (Մեյդոու Վեյլի օգնության) կազմակերպության սեղանը, Կոնգրեսի ընթացակարգը, որը հասկացրեց մոտ 116 մլն դոլար 1915-1930 թվականը, օգնելու համար Ցեղասպանությունից մահացածներին, որոնց թվում էին 132 հազար որբեր, որոնք դարձան ամերիկյան ժողովրդի հոգեզավակները:

13) 1920 թվի մայիսի 11-ի Սենատի թիվ 359 ընդունված մասամբ նույն է, որ «Արևմտյան հարաբերությունների համաձայնագրի լուծման ժամանակ ձեռք բերված վկայությունները հստակորեն հաստատում են հարողոված կոնգրեսներն ու նյուս դաժանությունները, որոնց ենթարկվել է հայ ժողովուրդը»:

14) Որոշումը հետևեց 1920 թվի ապրիլի 13-ին «Ամերիկայի զինվորական առաքելությունը Հայաստանին գեներալ Ջեյմս Գարբորի և

հույն ֆաղափագների: Այդ հոդվածը այդուհետև նախադեպ է սահմանում Նյուրեբերգյան եւ Տոկիոյի խարտիաների 6c եւ 5c հոդվածների համար եւ օրինակ է «մարդկության դեմ հանցագործությունների» այնպիսի, ինչպես դա հասկացվում է իրավական փաստաթղթերում»:

15) 1975-ի ապրիլի 8-ին Պալատի համաձայն ընդունված թիվ 148 բանաձևով որոշվել է. «Որ 1975-ի ապրիլի 24-ն հայաստանում է որոշեց «Մարդու հանդեպ մարդու դաժանության հիշատակի ազգային օր», եւ Միացյալ Նահանգների նախագահը լիազորվում է, ու նաև նրանից լիազորվում է հռչակագրով Միացյալ Նահանգների ժողովրդին կոչ անել՝ այդ օրը դիտարկելու որոշեց ցեղասպանության, հասկալից հայկական ծագմամբ բոլոր զոհերի հիշատակի օր»:

16) Նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանը թիվ 4838 հայաստանում մեջ՝

Բանաձևի թիվ 252

Ոչ պաշտոնական թարգմանություն

Վուլ, Սայրսի, Դենիել Լանգրենի (Կալիֆոռնիայից), Բարրեթի (Հարավ. Կարոլինայից), Տիլ. Էտսի, Պրի Վեյնթերի, Դոնոֆրանցի, Տիլի Մալոնի, Պրի Լանգրենի, Ուոլթերի, Փիթերսի, Տիլ. Սաթթերի, Պրի Կոստայի, Լոբիոնոյի, Ֆրենի (Մասաչուսեթսից), Սոլոնի, Պարթի (Նյու Ջերսիից), Կուլֆի, Մարկի (Մասաչուսեթսից), Նիլի (Մասաչուսեթսից), Կարոլայի, Լիոնելու, Աբերկոմբու, Տիլիայի Կարոլի, Շալիսի, Մարկի, Պրի Լեյնի, Հայմսի, Բակայի, Տիլ. Դիրոնոյի, Պրի Ռոբերտի (Նյու Ջերսիից), Սթոլվենի, Տիլ. Միլոլունի, Պրի Ֆաթաի, Տիլ. Նադիսանոյի, Պրի Սիլեսի, Տիլ. Դեյրոյի, Պրի Ռայանի (Վիրջինիայից), Կալվերի, Պոլիսի (Կոլորադոյից), Լենսի, Տիլ. Լորեսա Սանչեզի (Կալիֆոռնիայից), Պրի Օլվերի, Գրիպայի, Դեյվիսի (Իլլինոյսից), Գոնզալեսի, Կոնրետի, Սարբանետի, Վան Դիլենի, Տիլ. Տիսոնի, Պրի Սթարի, Ջեյմսի (Իլլինոյսից), Ջեյմսի, Տիլիայի Ցոնգասի, Թոնսերի, Կուլֆի, Պրի Դայերի, Նյուգրի, Տոնկոյի, եւ Տիլ. Դեյլի (Մենից) ներկայացրեց արձանագրությունների համաձայնագրությունը:

մալը մահվան դատարաններին իրենց ռազմագործությունների համար, սակայն այդ դատարանները չգործադրվեցին:

7) Հայոց ցեղասպանությունը եւ դատարան այս ներքին թրուքները փաստագրված են բազմաթիվ վկայություններով Ալստիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Ռուսաստանի, Մ. Նահանգների, Վասիլանի եւ Եսայլ երկրների արխիվներում, եւ դրանք բոլորն էլ հաստատում են միեւնույն փաստերը, միեւնույն իրադարձությունները եւ միեւնույն հետեւանները:

8) Մ. Նահանգների Ազգային արխիվներն ու Արձանագրությունների վարչությունը լիազորվել են բազում մանրամասն վկայություններ հայերի ցեղասպանության վերաբերյալ: Դրանք հասկալից անկա եւ ղեկավարողական «Արձանագրությունների թիվ 59 խմբաբանակում» 867.00 եւ 867.40 թղթադրույթներում, որոնք բաց են եւ հասանելի լայն հասարակությանն ու Եսայլի կազմակերպություններին անաջ:

9) Հարգարժան Գերի Մորգենթաունը Մ. Նահանգների դեպարտմենտ Օսմանյան Կայսրությունում 1913-1916 թթ., մի Եսայլ (այդ թվում նաև Օսմանյան Կայսրության դաժանակից) երկրների ղեկավարների հետ բողոքի ակցիաներ է կազմակերպել՝ դատարաններում հայերի ցեղասպանությունը:

10) Դեպարտմենտ Մորգենթաունը ղեկավարողական մասնակցությունը հստակ նկարագրել է Օսմանյան Կայսրության կառավարության ֆաղափագությունը՝ ներկայացնելով այն որպես մի անբողջ «ցեղի ոչնչացման արձակ: 1915 թվի հուլիսի 16-ին Մ. Նահանգների ղեկավարողական Ռոբերտ Լանսինգը նաև դատարաններ է, որ «դատարանությունը համաձայն է հայերի հետադարձություններին վերջ տալու ձեռք բերված ծրագրին»:

11) Սենատի 1916 թվի փետրվարի 12-ի որոշումը «Մ. Նահանգների նախագահին կոչ է արվում սարված մեջ մեկ օր նշանակել, որպեսզի այս երկրի ֆաղափագները կարողանան իրենց կարեկցանքը արտահայտել նյութական հանգանակություններ անելով, որոնք ղեկավարվում են սովի, հիվանդությունների եւ անասնի սառածությունների ենթարկված հայերին օգնելուն»:

12) Նախագահ Վուդրո Վիլսոնը համաձայն էր եւ խրատուեց «Նիդր

ռազմագործությամբ» զեկուցումը ուղղված Սենատին, որտեղ սակած էր, որ «խեղումները, բռնությունը, սանջամներն ու մահը մղված անաջակից հիւսուցումներ են թողել հարյուրավոր հայկական զեղեցիկ հովիտներում, եւ անցողիկ այդ վայրերում հազարավոր եւ կարողանում անարբեր մնալ բոլոր ժամանակների այս անմահաբողոքային ռազմագործության արդյունքները տեսնելու»:

15) Ինչպես ներկայացված է Մ. Նահանգների Հոլոկոսթի հուշարձանում, Արլիֆ Հիլերը 1939-ին Լեհաստանի վրա հարձակվելու համար սալով իր զինվորականներին, հակադարձելով առարկություններին ասել է. «Ո՛վ է, ի վերջո, այսօր խոսում հայերի ոչնչացման մասին»: Դրանով նա նախադատարանեց Հոլոկոսթը:

16) Ռաֆայել Լեմկինը, ով հորինեց «Ցեղասպանություն» եզրը 1944-ին եւ ով «ցեղասպանությունը կանխարգելելու եւ դատարանում Միավորված ազգերի կոնվենցիայի» առաջին կողմնակիցներից էր, հայերի դատարան 20-րդ դարի ցեղասպանության դիմում օրինակ էր համարում:

17) Լեմկինի լիազորված 1946 թվի դեկտեմբերի 11-ին ՄԱԿ-ի ընդունած առաջին որոշումը ցեղասպանության վերաբերյալ (N 96 (1)) եւ «Ցեղասպանությունը կանխարգելելու եւ դատարանում Միավորված ազգերի կոնվենցիան» ճանաչում են հայերի ցեղասպանությունը որպես ռազմագործություն այն տեսակով, որը ՄԱԿ-ը նմանակ ունի կանխարգելելու եւ դատարանում հարողների՝ գոյություն ունեցող սանդարտները համակարգելով:

18) 1948-ին ՄԱԿ-ի «Պատերազմի ռազմագործությունները հետախույզող հանձնախումբը» Հայոց ցեղասպանությունը բնորոշեց որպես «գործողությունների տեսակներից մեկը», որը համապատասխանում է ներկայումս օգտագործված «մարդկության հանդեպ իրագործված ռազմագործություն» եզրին, որպես նյուրեբերգյան դատարանությանը նախորդող ֆայլ:

19) Հանձնաժողովը նշել է, որ «Սերի խաղաղության դաշնամարտի 230 հոդվածի դրոյթներն ակնհայտորեն ուղղված են բնութագրելու, 1915-ի՝ դաժանակիցների նոսայի համաձայն... հանցագործությունները, որ տեղի են ունեցել Թուրքիայի սարածում ընդդեմ Թուրքիայի ազգությանը հայ եւ

1981 թ. ապրիլի 22-ին, մասնավորապես նշել է. «Հոլոկոսթի դատարանները չէին չէին մոռացվել, լինի դա հայերի ցեղասպանությունը՝ մինչ այդ, կամ կանթոզացիների ցեղասպանությունը եւ Եսայլի օրհանների հետադարձությունները ուրիշ ժողովուրդների դատարանում»:

22) 1984-ի սեպտեմբերի 10-ին Պալատի համաձայն ընդունված թիվ 247 բանաձևով որոշվել է, որ 1985-ի ապրիլի 24-ը հայաստանում է որոշեց «Մարդու հանդեպ մարդու դաժանության հիշատակի ազգային օր», եւ Միացյալ Նահանգների նախագահը լիազորվում է ու նաև նրանից լիազորվում է հռչակագրով Միացյալ Նահանգների ժողովրդին կոչ անել՝ այդ օրը դիտարկելու որոշեց ցեղասպանության, հասկալից հայկական ծագմամբ մեկուկես միլիոն զոհերի հիշատակի օր»:

23) 1985-ի օգոստոսի 10-ը ուսումնասիրությունից եւ խորհրդակցությունից հետո Միացյալ ազգերի կազմակերպության փոխնախագահության ղեկավարության կողմնակիցներն ենթադրեցին ժողովուրդի 14-ը 1-ի դեմ փեղակեց՝ ընդունելով մի զեկուց «Ցեղասպանության հանցագործության դատարանում եւ դա կանխարգելման հարցի ուսումնասիրություն» վերաբերյալ, որը հայաստանում է. «Նացիստական սկարածությունը, դժբախտաբար, 20-րդ դարում ցեղասպանության միակ դեմոստրացիա է: Մյուս օրինակների թվում, որ կարող են այդպես օրակալել... 1915-16 թթ. հայերի կոնգրեսներ Օսմանյան կայսրությունում»:

24) Այս զեկուցումը նշվում է նաև. «Անկախ դատարանական անձանց եւ ակամատների վստահելի գնահատականներով, նվազագույնը 1 միլիոն եւ, հնարավոր է, հայ բնակչության կեսից ավելին սղանվել կամ սանջամահ են արվել: Սա փաստացի հիմնավորվել է Միացյալ Նահանգների, Գերմանիայի եւ Բրիտանիայի արխիվների եւ այդ ժամանակ Օսմանյան կայսրությունում եղած դիվանագետների, այդ թվում դաժանակից Գերմանիայի դիվանագետների զեկուցումով»:

25) Միացյալ Նահանգների Հոլոկոսթի թանգարանի խորհուրդը, որպես դաժանակից անկախ գործակալություն, 1981-ի ապրիլի 30-ին միաձայն որոշեց թանգարանի նյութերում ներառել նաև հայերի ցեղասպանությանն առնչվող նյութեր, ինչն արվեց հետագայում:

26) Դիտարկելով ԱՄՆ դատարանության 1982-ին հայաստանության արդարադրում այն մասին, թե հայերի ցեղասպանության փաստերը կարող են անորոշ լինել, Կոլումբիայի դաժանակից Եսայլի վերանորոշ դատարանն ԱՄՆ արտաքին ֆաղափագության փաստաթղթերի վերլուծությունից հետո 1993-ին վճռեց, որ հայերի ցեղասպանության ԱՄՆ փաստաթղթերի անորոշության մասին ղեկավարը «հակասում է ԱՄՆ երկարամյակ ֆաղափագությանը եւ վերջ ի վերջո չեղյալ է հայաստանում»:

27) 1996-ի հունիսի 5-ին Ներկայացուցիչների ժողովը թիվ 3540 օրենքի լրացում կատարեց լիազորվելու Թուրքիային հակազդող օգնությունը 3 մլն դոլարով (Միացյալ Նահանգներում լրբրիինգի համար Թուրքիայի վճարումների գնահատում), մինչեւ թուրքական կառավարությունը կձանաչի Հայոց ցեղասպանությունում ու ֆայլեր կձեռնարկի հարգելու ցեղասպանության զոհերի հիշատակը:

28) Նախագահ Ուիլյամ Ջեֆերսոն Բիլինգթոնը 1998-ի ապրիլի 24-ին հայաստան է. «Այս արի, ինչպես եւ անցյալում, մեմբ ազգովին միանում ենք ծագումով հայ ամերիկացիներին, այս դարի դատարանության անմահախոր էջերից մեկի՝ 1915-23 թթ. Օսմանյան կայսրությունում միլիոնավոր հայերի արտաքանների ու կոնգրեսի հիշատակի առնչությամբ»:

29) Նախագահ Ջորջ Բուշը 2004 թ. ապրիլի 24-ին հայաստան է. «Այս օրը մեմբ հարգանքի տուրք ենք մատուցում 20-րդ դարի ամենասարսափելի ռոբերտություններից մեկի հիշատակին, Օսմանյան կայսրության ավարտի մեկուկես միլիոնից ավելի հայերի ոչնչացմանը՝ բռնի տեղահանմամբ ու սղանություններով»:

30) Չմայած Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանն ու հաստատմանը, ցեղասպանության համար դատարանական հանցագործություններին դատարանում ենթադրեցին սղանական եւ միջազգային իշխանությունների ձախողումը դատարանում եւ լինել արդարացի, ու դա համար հենց բանաձևը կարող է օգնել՝ կանխելու արդար ցեղասպանությունները:

Քաղաքականության հռչակագիր

Ներկայացուցիչների ժողովը

1. Կոչ է անում Նախագահին՝ արդարադրել, որ Միացյալ Նահանգների արտաքին ֆաղափագությունը արտաքին մարդու իրավունքներին, էթնիկ զտումներին եւ Հայոց ցեղասպանությանն առնչությամբ Միացյալ Նահանգների զեկուցով փաստված ցեղասպանությանը վերաբերող հարցերի եւ արդար բանաձևի ընդունման ձախողման հետեւանների դատարան ընթացումն ու զգայունությունը:

2. Կոչ է անում Նախագահին՝ Հայոց ցեղասպանության հիշատակի արեւմտյան ուղեւորում մեկուկես միլիոն հայերի դարբերական եւ կանխամտածված բնաջնջումը ռազմել որպես ցեղասպանություն եւ վերհիշել Միացյալ Նահանգների՝ Հայոց ցեղասպանությանը հակազդելու հոլաք դատարանում:

Բանաձևի անգլերեն բնագրի թարգմանությունը՝ «Ազգ»-ի

ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների ղախաժամ արժանի հարաբերությունների հանձնաժողովում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեռի փոփոխությանը հետևում էր գրեթե ողջ աշխարհը թեկուզ այն դեպքում, որ թուրք-ամերիկյան հարաբերություններն ու դրանցից բխող իրողությունները հետաքրքիր են բնույթով և վերաբերում են սարքեր սարածաբանային ու սեղանային հարցերի:

Այդուհանդերձ, Ադրբեջանի արձագանքը մարտի 4-ին սեղի ունեցած փոփոխության արդյունքների լիովին կանխասեստելի էր, թեև Թուրքիայի համեմատությամբ Ադրբեջանում բավականին ցածր և սարքեր մոտեցումներով են անդրադարձել այդ իրադարձությանը, հիմնականում մեծին մեծուկ լինելու փոքր եղբոր ցանկությամբ:

ինչը եւ սեղի է ունենում, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեռի փոփոխությանը ԱՄՆ Կոնգրեսի արժանի հարաբերությունների հանձնաժողովի դրական դիրքորոշումը Ադրբեջանում կմեկնաբանեն որովհետև ԱՄՆ-ի «ոչ արդար կեցվածքի հիմն դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման առնչությամբ»:

Իհարկե, նման հայտարարությունները մոտ են անհեթեթությանը, քանի որ այդօրինակ սրամաքանության դեմքում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի որևէ համաձայնագրի իբր չի կարող լինել արդար դարաբաղյան հակամարտության բանակցային գործընթացում: Սակայն եթե Ադրբեջանում արդարություն ասելով հասկանում են մեկուկես միլիոն մարդու սղանությունը չընդունելու կեցվածքը, ապա հրաժարի է, որ

ը, որ ավելի շուտ երկրի «թագավոր» Ալիե Կրստերին հաճոյանալու փորձերի մեջ է հմնացել, փաղաքական մեղքնայություններ է որակել մարտի 4-ի փոփոխությունը: Զաղափազե **Զարդուս Ալիզադե**ն այս սեսակետին միացնում է թյուրքական աշխարհի կողմից լուրջության այն անհեթեթ կեղծարարությունները, թե հայերն իրենք են Առաջին համաշխարհային լուրջությանը իրենք են: Ադրբեջանում արդարությունները բոլորը ղեկ է բողոքում այս ուրուցում դեմ: Ընդ որում, Փաշալեանի խոսքերով, այս փոփոխությունը ոչ թե սխալ է, ասեմ, լուրջության

Ադրբեջանցի «մասնագետները» թուրքերին կսովորեցնեն հայերեն

Թուրքիայի Նեպեհր գավառի համալսարաններից մեկում ավարտված են մոտենում հայոց լեզվի և հայագիտության ֆակուլտետի բացման վերջին նախադասարանական աշխատանքները: Համալսարանի որոշեալ Մեհմեդ Մեթին Հուլազուկի խոսքերով ֆակուլտետը կամրջի դեռ կկատարի երկու երկրների հարաբերություններում: Հուլազուկն նշել է, որ հարաբերություններ ունեցող հարեւան երկրի լեզուն ղեկ է լավ իմանալ: Դրանով լուրջանակով կառավարման կրասավանդվի հա-

յոց լեզու: Թուրք երիտասարդներին հայերեն են սովորեցնելու արդրեջանցիները: Հուլազուկն դա բացատրում է այն հանգամանքով, որ Թուրքիայում հայոց լեզվին իրադեռող մասնագետների թիվը փչ է, միջնդեռ Ադրբեջանում դրանք մեծ թիվ են կազմում: «Արդեւ սացել եմ հայոց լեզվին իրադեռող արդրեջանցի մասնագետների նախնական համաձայնությունը եւ 2010-ի ընթացքում ֆակուլտետն անդայան կբացվի», նշել է Հուլազուկը:

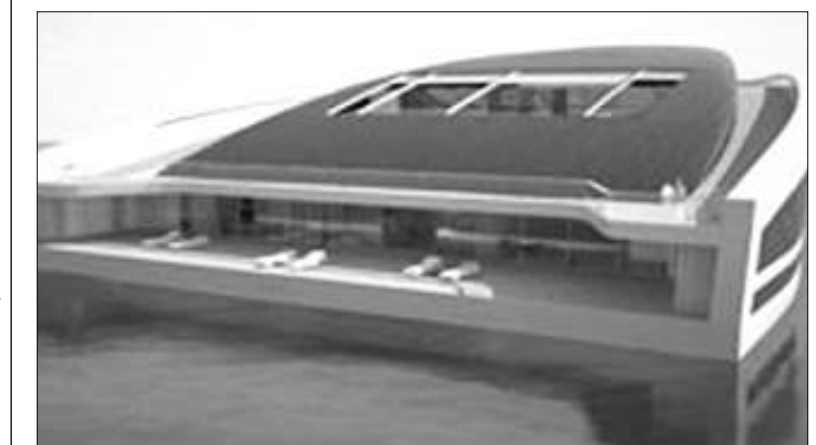
Ս. Ս.

50 նամակ Բալթիկ ծովի սառույցների մեջ

Բալթիկ ծովում, Ըվեդիայի ափերից ոչ հեռու սառույցների մեջ խրվել, մնացել է 50 նամակ, հաղորդում է Ֆրանսիայի գործակալությունը: Ըվեդիայի իբխանությունների սվալներով, խոսքն առեւտրային նավերի մասին է, որոնցից առավելագույնը մարդասար խոշոր լասանավեր են: Դրանք երթեկուն են Ըվեդիայից դեմի Ֆինլանդիա եւ Էստոնիա: Լասանավերից երկուսի՝ «Իզաբելլայի» եւ «Ամոնելլայի» վրա ընդհանուր առմամբ երկու հազար ուղեւոր կա: Վերջին սեղեկությունների համաձայն, հաջողվել է սառույցներից ա-

զատել 4 նավ: Մնացյալ նավերի սեփականատերերը հայտարարել են, որ դրանք հանդերձակոված են անհրաժեշտ ամեն ինչով, եւ որ ուղեւորներին ոչինչ չի սղառնում: Երկու սառցահասներ փորձում են օգնության հասնել սառույցների գերության մեջ հայտնված սասնյակ նավերին: 2010-ի ձմեռը Ըվեդիայում աչի ընկավ ուժեղ սառնամանիքներով, որոնք անդրադարձան նաեւ նավարկության վրա: Իբխանությունները նավատերերին զուգացրել էին ծովի սառցակալման վսանգի մասին, բայց վերջիններս չէին սահմանափակել ծովային ուղեբերի թիվը:

Ստեղծվել է «նավարկող կղզի»

Լոնդոնի «Գարդիան» թերթը սեղեկացնում է, որ Աբու Դաբիի ցուցահանդեսում այս արթթեց ներկայացվել է սեփական լողափով հանդերձակոված խոշոր զբոսանավի նախագիծ: Դրանով իսկ նախագծողները լուծել են միլիարդատերերին սանջող այն հարցը, թե որն է նախընտրելի՝ սեփական զբոսանավը, թե՛ կղզին: Այսպես կոչված «նավարկող կղզու» նախագծի անվանումն է WHY 58x38: Ցուցահանդեսում ներկայացված նոր զբոսանավը Մոնակոյում զբոսանավեր արտադրող Wally ձեռնարկության եւ Փարիզի «Չեմես» նորաձեւության սան համատեղ ձեւակում է: WHY-ը իր մեջ միավորում է

ընդարձակ կղզու անաճնանալու հնարավորություն եւ զբոսանավի ընձեռած սեղաւորման ազատությունը: Այդ արթթիչակոր նավն ունի 58 մ երկարություն եւ 38 մ լայնություն: Ենթադրվում է, որ զբոսանավը կսեղափոխի 12 ուղեւոր, որոնցից յուրաքանչյուրին կընկնի 280 քառ. մ. տարածք: Առայժմ գծագրերի սեսուվ գոյություն ունեցող նավի հաւակարկային գիծը 160 մ էր ղուար է: Չբոսանավը կունենա 3 հարկ. մեկը նախատեսված է սիրոց, մյուսը՝ հյուրերի համար, երրորդը՝ ընդհանուր է: Այդ վերջինը կունենա լողափազան, կինոթատրոն, լողափ եւ ցածր այլ բաներ:

Սուլթանական Ադրբեջանն անարդարության մեջ մեղադրում է ԱՄՆ-ին

Չերն աջակցություն Թուրքիային ու հետագու «ողջամտության» կոչ՝ Միացյալ Նահանգներին

Երեկ օրվա միայն երկրորդ կեսին իր դիրքորոշման մեջ «որոշակիացած» Ադրբեջանի նախագահի գրասենյակը սարածեց կրակահանդես «դասադարձող» հայտարարություն, թե կոնգրեսականների փոփոխությամբ ընդունված որոշումը «սխալ ու անարդար է»: Ավելին ան այն, թե սեղի ունեցածը չի բխում ամերիկյան ժողովրդի ցահերից, Իլիհան Ալիեի աշխատակազմում չեն կարողացել ասել, ընդ որում արդրեջանա-ամերիկյան հարաբերությունների առունով նախընտրել են լուրջությունը կամ այդ հարցը թողնվել է ղեկության այլ գերատեսչություններին, որ հանգիստ ու որեւէ խոսքով հետագայում ղաւասխանակության հարց չունենա Ադրբեջանի նախագահը:

ԱՄՆ Կոնգրեսում առայժմ 23 կոնգրեսական այդդեւ չի հասկանում արդարությունը, ավելին, ցածր այլ կոնգրեսականների նման դեմ չի փոփոխվում՝ միեւնույն ժամանակ վստահ լինելով, որ սեղի ունեցածը ցեղասպանություն է:

Չեսափրական է նաեւ, որ, մասնավորապես, Ադրբեջանի ժողովրդավարական բարեփոխումների կուսակցության ներկայացուցիչ **Ասիմ Սուլլազադե**ի խոսքերով, Կոնգրեսի արժանի հարաբերությունների հանձնաժողովի որոշումն անարդար ու անհեռանկարային է: Եվ սա միակ դեմքը չէ, երբ ցեղասպանության ճանաչման բանաձեռի ընդունմանը փորձում են հակադրվել ոչ թե մոտեցմամբ, թե իբր նման բան չի եղել, այլ, որ այս կամ այն ղեկության հետ կվսասան հարաբերությունները: Թուրքիայի ղարագայում այսօրինակ ցանցածը սովորական երեւոյթ է ու թերեւս վկայություն, որ ցեղասպանության ճանաչման բանաձեռի դեմ օգտագործվում են բոլոր հնարավոր միջոցները:

Սուլլազադեն առաջարկել է, որ Թուրքիան ու Ադրբեջանը կորդիցանցեն իրենց փայլերն արժանի գերատեսչությունների եւ այլ մակարդակներում: Սուլլազադե, որ այլ արդրեջանա-ամերիկյան համագործակցության մասին խոսելիս բնավ էլ չի նշում ամերիկյան կառավարության թերացումների մասին, հանկարծ հիշել է, թե ԱՄՆ վարկանիստ աշխարհում մի երեւելի բարձրության վրա չէ:

Չնայած հայտարարություններին ու ղախաձեռներին, թե Ադրբեջանն «իր խոսքը ղիսի ասի ԱՄՆ-ին», Ադրբեջանի Միլի մեջլիսի խոսնակ **Օկթայ Ասադովը** առաջարկել է չեսաղել եզրահանգումների առունով: Սա, սակայն, ողջամտության կամ իրադեւ սեղի ունեցողը ճիշտ գնահատելու նոտեցման վկայություն չէ, այլ գուտ մարսավարական դիրքորոշում այն բացատրությամբ, թե հանձնաժողովի որոշումից ԱՄՆ-ն այն կողմ չի անցնի: Այս հույսով էլ Միլի մեջլիսի նախագահը առաջարկել է իր արդրեջանցի ու թուրք գործընկերներին «համագործակցել կոնգրեսականների հետ»:

Դրա փոխարեն արդրեջանական «աղաքական վերլուծական» մի-

առունով, այլ ամենից առաջ «անհարգալից վերաբերմունք է առաջին հերթին Թուրքիայի, ապա նաեւ բոլոր թյուրքալեզու երկրների հանդեպ»:

Զաղափազե **Ռասիմ Մուսաբեկովը** էլ հույս ունի, թե ԱՄՆ Կոնգրեսը չի ընդունի բանաձեռը: Մուսաբեկովը նշել է, թե «հայկական ձեռքերից են կերակրվում որոշ օրենսդիրներ ԱՄՆ-ում», մոռանալով գոնե հիշատակել, թե նավթային ցահերն ու ռազմական ԱՄՆ-Թուրքիա համագործակցությունը որքան է թելադրող եղել՝ ընդդեմ ղաւսական արդարության:

Ռասիմ Ազաւե փաղափազե էլ իր մակարժանմներում ավելի սրամաքանակած ոչինչ չի ասել, նշելով, թե «ժողովրդավարության ամերիկյան դերակատարությունը երբեմն էլ երեսաղա է լինում»: Ազաւեը մոռացել է նշել, որ փաղաքականության ու ընդհանրաղախ որեւէ հարցում ավելի երեսաղա, բազմերես, ան Թուրքիան, դեռեւս ոչ մի ղեկություն չի ներկայացել:

Կոնգրեսականների որոշումն ավելի բարձր մակարդակով չընդունվելու վստահություն է արժանացել փորձագետ **Թոֆիկ Աբբասովը**: Իսկ որ հայ-թուրքական արձանագրությունների ու Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների նորմալացման գործընթացը «մեղ է փակուղի» կամ «կոդարեցվի ընդմիջ», հույս չէ, այլ երկար սղասված, բայց գրեթե իրականացած կանխատեսում՝ արդրեջանցի փաղափազեներից ցածրի համար:

Այս ամենի ֆոնին արդրեջանական լրահոսի երեկվա թողարկումներում հետափրական հաջողականությանը կամաց-կամաց ավելանում էին այնդիսի հրաղարակումները, որոնցում կրկին խոսվում էր ղարաբաղյան հակամարտության ուսային լուծման հավանականություն մասին: Հասկանալի է, որ սա էլ իր սեսակով փորձ է որոշ մեջլիսներ ուղարկելու ինչդեւ Թուրքիային, այնդեւ էլ ԱՄՆ-ին ու Հայաստանին, սակայն այս ամենով հանդերձ ընդգծված հակաամերիկյան ոչ մի արժանաշուքություն չի արվել արդրեջանական գերատեսչական մակարդակներում:

Մշակույթ

Հայաստանում է հանրահայտ ռեժիսոր Էմիլ Կուսուրիցան

«Արվեստի կարիք ունեն միայն փոքր ազգերը, ինչպիսիք են հայերն ու սերբերը: Մենք դարձավոր ենք դաժակալի մեր մշակույթն ու հավասար: Իսկական արվեստի դասընթացը ժամանակակից աշխարհում էս է փոքր է: Օրինակ՝ աներկյան ֆիլմերը հաշվարկված են լայն հանդիսատեսի համար, դրանցում չի կարող խոսք գնալ իսկական արվեստի մասին», երեկ մամուլի ասուլիսի ժամանակ ասաց սերբ ռեժիսոր **Էմիլ Կուսուրիցան**:

Panarmenian.net կայքը ստեղծված է, որ Էմիլ Կուսուրիցան արդեն այցելել է Սերբիա Փարազա-

նովի տուն բանգարան: Փարազանովի «Մոռացված նախնիների սպերները» Էմիլ Կուսուրիցայի գնահատմամբ՝ իր քննադատական ֆիլմերից մեկն է:

Էմիլ Կուսուրիցան որդես կիթառահար հանդես է գալիս «The smoking orchestra» խմբում, որի հետ էլ նա երեկ ելույթ ունեցավ Հայաստանում: Նա զբաղվում է նաև մանկավարժական գործունեությամբ. ռեժիսուրա է դասավանդում Կոլումբիայի համալսարանում:

Ըստ tert.am կայքի՝ հիմնա կինոռեժիսորը նաև գրում է իր գրքերից մեկը, որը կազմված է լինելու 12 դասավանդներից: Գրքում հեղինակը անփոփոխելու է իր կյանքի սարիները մինչև 1995 թվ:

Բ. Պ.

Նոր խաղաշրջանը նվիրված է լինելու Լեոնիդ Ենգիբարյանին

Երեանյան կրկեսի արեան դասընթաց է ընդունելու հանդիսատեսին: Լեոնիդ Ենգիբարյանի մեծադիր նկարը զարդարում է արեանյի մուսֆը, իսկ կրկեսի նոր՝ «ժողացի մարդիկ» ծրագիրը նվիրված է Ենգիբարյանի ծննդյան 75-ամյակին: Մարտի 7-ին սերի կուլմենա կրկեսի զարմանալի խաղաշրջանի բացումը: «ժողացի մարդիկ» ծրագիրը կներկայացվի յուրաքանչյուր շաբաթ եւ կիրակի: Կրկեսի գեղարվեստական ղեկավար **Սու Պետրոսյանը** դասնում է, որ ծրագիրն առանձնակի դասասխանավորությամբ են դասընթացը: Փիլիսոփա ծաղրածուի նվիրված միջոցառումները նոր ծրագրի ներկայացմամբ չեն ավարտվելու: Լուսանկարների ցուցահանդես է լինելու, իսկ կրկեսի բանուսիքն արդեն կախված է Ենգիբարյանի նկարներից կազմված աֆիշը: «Ողջ սարին են գիբարյանին է նվիրված լինելու: Խաղաշրջանի փակումը մայիսին կլինի: Այդ առթիվ այժմ փորձում ենք Հայաստան հրավիրել Մոսկվայի եւ Եկատերինբուրգի կրկեսների ղեկավարներին», ասաց Սու Պետրոսյանը:

Մայիսին՝ զարմանալի խաղաշրջանի եզրափակիչ ներկայացումից հետո, կրկեսն ամառվա ընթացքում հանդիսատեսին կընդունի միայն կիրակի օրերին: «Ամռանը հանդիսատեսի մեծ հոսք չենք ունենում, այդ դասառնով ներկայացումները կխաղան միայն մեկ օր», նկատեց կրկեսի գեղարվեստական ղեկավարը: Կրկեսի հանդիսատեսը հիմնականում մարզերի դորոցականներն են, նախորդ սարի սակայն նրանց թիվը նվազեց: Պատճառը, Սու Պետրոսյանի կարծիքով, ֆինանսների սղությունն է: Տոնսի արժեքը 1000 դրամ է: Եթե նախորդ սարիներին կրկեսը կարողացավ երեան հյուրախաղերի հրավիրել չինական եւ ռուսական կրկեսների, ապա այս սարի երեանյան արեանյի միակ հյուրը Մոսկվայից հրավիրված ծաղրածու «Գուսան է»: «Նա համաձայնեց հյուրախաղերի գալ սիմվոլիկ գումարով, հակառակ դեպքում չէինք կարողանա հրավիրել», դասնում է Սու Պետրոսյանը:

Ծամաստեղությունը հայ դերասաններ են: Կարայան խնդիրը լուծվում է դրոց-ստուդիայի սաների ընդունումով:

Սու Պետրոսյանը դասնում է, որ ստուդիա գալիս են սովորելու: Ենգիբարյանի արվեստով ոգեցնված են հնարված: «Այն հարցին, թե ինչ են ուզում դառնալ, երեանյանը միշտ դասասխանում են՝ Ենգիբարյան», ասաց Սու Պետրոսյանը:

ԱՐԵՎԻԿԱ ԲԱՐՍԵՆՅԱՆ

Կայքը՝ Նյու Յորքում

Զանչուր սարի անց, սահմանափակ դերասաններ Նորա Արմանին եւ Ժիրայր Փափազյանը «Կայք Արարատի մոտ» հայտնի բեմադրությունը հունվարի 18-ին ներկայացրել են Նյու Յորքի «Ջոզ Գաբում», մեկ անգամ են վերակենդանացնելով հայկական ոգին ու մշակութային արժեքները: Բեմադրությունը, ըստ Ֆլորենս Ավագյանի («Արմինյոն միտք սփեթեթերի» փետրվարի 8-ի համարում), լավագույն օրինակը կարող է ծառայել այն իրականությանը, թե, իրոք, հնարավոր է նվազագույն ղեկորացնելու անավելագույն արդյունք երաժշտությունը: Անուշե, եթե կա ասելիք: «Կայքի» դեմքում ասելիքը առկա է: Կոմիքսայի եւ Սայաթ-Նովայի երաժշտությամբ համեմատված 65 րոպե տևողությամբ այս անգուղական ներ-

կայացումը բացվում է Պարույր Սեալի «բարեւոյ» եւ այնուհետեւ սար-

բեր սերունդների բանաստեղծությունների մանրակրկիտ ընթացությամբ (Զուլակ, Սիամանթո, Թեբեյան եւ այլք) հյուսվում է հայոց դասնությունը՝ սկզբից մինչև մեր օրերը:

Ներկայացումն առաջին անգամ 1986-ին երկրորդի միջազգային «Ֆրինչ» փառատոնի ժամանակ է հանրության դասին հանձնվել: «Միթման» թերթում Հաղորդ Փորդին գրել է, որ այդ ժամանակ դա «եղիկական մի դիտ է, որի ընթացքում հայերը լուսավորելով իրենց իսկ հայրենիքը, լուսավորում են նաև ամբողջ մարդկությունը»: Մինչև օրս ավելի քան 600 անգամ է բեմականացվել աշխարհի չորս մայրցամաքներում, եւ արժանացել բազմաթիվ մրցանակների:

Տ. Ծ.

«Մենք վարչով ապրող քաղաքն ենք»

Գրեթե հինգ սարի է, ինչ Երեանի երեսասարական փորձարարական ղեկավար քաղաք (Նախկին Փոսի քաղաք) վարձակալական հիմունքներով «ապրող» եւ ստեղծագործում է Գողմերի միությունը: Անցյալ սարի քաղաքի սնորհ դարձավ Արթուր Նալբանդյանը: Այս սարի հունվար ամսին դարձավ Նալբանդյանի նախաձեռնությամբ քաղաքի սեղանի վրա է «Գոյ» քաղաքի շինում:

«Մինչ այստեղ սեղանի վրա, ունեցել են մի քանի հանդիպումներ արթուր քաղաքների ղեկավարների հետ: Երկար ժամանակ համադասարան ենք եմք փնտրել: Ինչ համար կարելու չի եղել, թե որտեղ կստեղծվենք: Այնուհետև սացվեց, որ Գողմերի քաղաքի խորհրդի հետ հանդիպելուց հետո, խորհուրդը որոշում կայացրեց. քաղաքը մերձ էրիսասարական փորձարարական քաղաքն ունի ղեկավար սաստու, չունի քաղաքին անհրաժեշտ սարքավորումներ՝ բեմ, դահլիճ եւ այլն, իսկ «Գոյ» քաղաքն ունի այդ ամենը, բայց չունի ղեկավար սաստու, այդ դասառնով էլ Գողմերի քաղաքի նախաձեռնությամբ որոշեցինք, որ ամենահարմար է «Գոյ» հետ միավորվել: Որոշումը ընդունվել է եւ ներկայացվել է կառավարությանը: Այժմ ստացվել են կառավարության որոշումներ, եւ քաղաքը, որ այս երկու քաղաքները միավորվեն: Հակառակ դեպքում, եւ դարձապես չեն աշխատի այս քաղաքում», ասում է դարձ Նալբանդյանը:

Իմ այն հարցին, թե բացի համադասարան սարքավորումներից, էլ ինչ կսա քաղաքին միավորումը, դարձ Նալբանդյանը դասասխանեց. «Այն որ քաղաքի վարձավար այլևս չենք սալու, դա արդեն քաղաքի համար մեծ առաջընթաց է: Մեր քաղաքը չունի իր քաղաք: Մինչ այժմ գտնվում էինք Գողմերի միության շինում, նույն հաջողությամբ կարող էինք գտնվել մեկ ուրիշ տեղ, որտեղ մեզ մեզ ավելի փչ վարձավար կուղեին: Մենք կոնկրետ տեղ չունենք, մենք վարձով ապրող հիմնարկ ենք քաղաք, որը փոքր սեյմյակի համար բավականին մեծ գումար էր վճարում: Իսկ երբ վերանորոգվեց Գողմերի միության դահլիճը, արդեն չէինք կարող նույնիսկ ներկայացումներ խաղալ, քանի որ չկար եսնաբեմ, վարագույններ եւ այլն: Մենք խնդրի եր այդ գումարը վճարելը, որտեղից մեզ է վճարելին, ներկայացում որտեղ մեզ է խաղալին: Ամեն օր մի քաղաքում ներկայացում ունենալով քաղաքն չեն դաժանում. առանձին այդ քաղաքին գումար եւ սալու, դերասաններից ելույթավար, այլևս գումար չի մնում վարձ սալու համար: Զանի որ այսօր կա նաև միավորվելու միտք, ու այստեղ կան սեյմյակներ, բեմ, դահլիճ, իհարկե, մեզ է սեղանի վրա ենք: Այսօր քաղաքում քաղաքի սարքավորումները վերանորոգում է կասարվում, ինչի համար քաղաքի սնորհը նույնպես քաղաքն ունի: Միավորվելու դեմքում, փաստորեն քաղաքում կլինեն նույն դասերի մի քանի աշխատակիցներ: Իմ գուցակիցի փորձեցի ճշտել նաև, թե ինչպես է որոշվելու աշխատակիցների հարցը այդ դեմքում:

«Միավորվելու դեմքում, իհարկե, քաղաքի աշխատակիցները դուրս կմնան: Մինչև սեղանի վրա արդեն մի քանիսը ազատվել են, նրանց դասնազգային ժամկետը լրացել է: Միավորվելուց հետո, ղեկավար կողմից հասկացվող գումարի չափը չի փոխվում կամ ավելանում: Ի դեպ, մեր քաղաքում քաղաքի հետաքրքրված աշխատակիցների հարցերը. մեր քաղաքն ունի 5

դերասան, 21 սեյմյակական աշխատակից. աշխարհի ոչ մի երկրում մնան բան չկա, դերասանները մեզ է ավելի քան լինեն. եթե գումարը սրամարդկում է 25 հաստիսային աշխատողի համար, սեյմյակական աշխատակիցներից քաղաքը այլևս չեն աշխատի, դրանց փոխարեն կլինեն դերասաններ: Թասերնի դեմքը դասնում են դերասանները, ինչպես էլ հաշվարկող լավ աշխատի, միեւնույն է դերասանն է դասնում քաղաքի դեմքը: Շատերը քաղաքն են գալիս միայն աշխատելու անհատալու համար: Ես քաղաքն մեծ գտնում, որ մեզ է ազատեմ նրանց աշխատանքից, բայց նրանք էլ թող վաս չզգան, եւ հիշեն, որ սարիներ քաղաքի առանց որտեղ բանի աշխատավարձ են սացել: Մարդիկ կան, որոնք խկապեն աշխատել են, եւ նրանք անդաման կմնան: Այն ներկայացումները, որոնք արել են Թասերականի ուսանողները, մենք այդ ներկայացումներով մարզերում հյուրախաղեր ենք ունեցել եւ քաղաքի համար գումար ենք աշխատել. մնան մարդկանց բնականաբար չենք կարող անսեսել»:

Այնուհետեւ դարձ Նալբանդյանն ավելացրեց, որ դերասանները, եւ ընդհանրապես քաղաքի անձնակազմը ամեն ինչով մեզ է աշխատի քաղաքի կայացմանը եւ հիշեց, որ 1977 թվականին, երբ ինչ ընդունվեց Սունդուկյան քաղաքն, ձեռնարկ մյուս դերասանների հետ ներկայացումից առաջ դուրս էին գալիս, մուսֆի մոտ մաքրում էին սանդուղները ձյան կուսակուսումներից, որտեղից հանդիսատեսը չսայթափ: Առաջիկա դասերի մասին խոսելիս իմ գուցակիցը նեցեց. «Ծրագրում ենք այս օրերին մեր գուցակային վախճաններով սկսենք նոր երեւաբանություն, ինչպես դա ամեն մեկ մյուս քաղաքները: Այսինքն՝ կարողանանք ասել, որ քաղաքն ենք քաղաքացու: Այս դեմքում կխաղանք այս բեմում, եւ ամենակարեւոր դրա համար գումար չենք վճարի: Եթե լինի մավորումը, կունենանք քաղաք, որը քաղաքի համար մեծ առաջընթաց է: Մեր քաղաքն ունի քաղաքի միությունը: Այսօր Փոսի քաղաքը որտեղ այդպիսին գոյություն չունի: Այսօր աշխատեց, վաղը՝ մեկ այլ տեղ: Եթե այնպես քաղաքի միջոցով, ինչպես դասնում, ուրիշ քաղաքները, ուրիշ քաղաքները նորից կունենան իր հանդիսատեսը: Իսկ եթե մայիսին վարձով կարգավիճակում, քաղաքը դարձապես կկործանվեք, արդեն կործանվում էր, ամեն օր մի տեղ ներկայացում խաղալով քաղաքն չեն դաժանում: Շատ են ցանկանում, որ քաղաքը ունենա իր նախկին համարվելու եւ դասնում իր երեսասարական-փորձարարական անունը: Թասերնը մեզ է ազատված լինի խնդիրներից, որտեղից կարողանա ստեղծագործել»:

Իսկ այնուհետեւ ավելացրեց, որ հյուրախաղերով հանդես կգան ԱՊՊ-ում, արտասահմանում, նաև Հայաստանի մարզերում: Կլինեն ներկայացումներ երեւաբանների համար: Ամեն սարի երեւաբանը ստասուն են ամանորյա ներկայացումներ: Այս սարի մնան ներկայացում չունեցան հեմք դահլիճի բացակայության դասառնով: Կկազմվի կոնկրետ խաղաքանկ եւ կներկայացվի հանդիսատեսին:

ԱՐԵՎԻԿԱ ԲԱՐՍԵՆՅԱՆ

Տայասանի զանազաններից ամենաշիտոսակիրը Լիլիթ Մկրչյանն է

Այսօր հորվաթիայի Ռիելա ֆուտբոլային կենտրոնի Կալոս Բոլոնիայի անհասկանալի առաջնությունը: Բացի առաջնությունից մարզիչներից, Կալոս Բոլոնիայի կազմում կան նաև աշխարհի գավաթի խաղարկության ուղեգրեր: Առաջնությանը մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 399 Կալոս Բոլոնիայի 151 Կալոս Բոլոնիայի:

ԳՐԱԿՈՐ

Չայասանը բավական ներկայացուցչական կազմ ունի մրցաշարում: Տղամարդկանց մրցաշարում հանդես կգան 13 Կալոս Բոլոնիայի՝ Վլադիմիր Գալոբյանը, Գաբրիել Սարգսյանը, Արման Փափյանը, Տիգրան Պետրոսյանը, Ջավահիր Անդրեասյանը, Դանիել Մելիքյանը, Արսաբես Մինասյանը, Ալեքսի Գրիգորյանը, Սամվել Տեր-Սահակյանը, Ռոբերտ Զովինյանը, Դավիթ Պետրոսյանը, Վահե Բաղդասարյանը ու Վլադիմիր Պողոսյանը:

Կանանց մրցաշարում Չայասանը կներկայացնեն Լիլիթ Մկրչյանը, Էլինա Դանիելյանը, Լիլիթ Գալոբյանը, Նելլի Աղիջյանն ու Անահիտ Խաչատրյանը:

Տղամարդկանց մրցաշարում Վլադիմիր Գալոբյանը իր վարկանիշով (2688) 12-րդն է մասնակցների մեջ: Այստեղ 9 Կալոս Բոլոնիայի ունեն 2700 եւ ավելի վարկանիշ: Ցուցակը գլխավորում է հունգարացի Ջոզեֆ Ալմախի (2720), որին հաջորդում են ֆրանսիացի Էթեն Բաբրին (2714), Ալոկալիան ներկա-

զորում են Նադեժդա Կոսիցնեան (2554), Աննա Մուզիչուկ (2533) եւ Տայասան Կոսիցնեան (2524):

Չայասանի Եվրոպայի անհասկանալի առաջնություններն անցկացվում են 2000-ից: Տղամարդկանց մրցաշարում սարբեր սարիներին չեմպիոններ են հռչակվել ռուսասանցի Պավել Տրեգուբովը, Խրաշելը ներկայացնող Էմիլ Սուսուկին, լեհ Բարտոմեյ Մաչեյան, վրացի Ջուրաբ Ազնալուարազիլին, ուկրաինացի Վասիլ Իվանչուկը, ռումինացի Դիտեր Նիսիդիանուն, խորվաթ Ջոզեֆ Կոզուլը, Ֆրանսիան ներկայացնող Վլադիսլավ Տկաչուկը, Դոմինիկյան բնակավայր Սերգեյ Տիվակովը եւ ռուսասանցի Եվգենի Տոմաշեվսկին:

Չայասանի ներկայացուցիչներից առավել հաջող է հանդես եկել Լեոն Արոնյանը, որը երկու անգամ՝ 2004-ին եւ 2005-ին դարձել է բրնձե մրցանակակիր: 2008-ին Սերգեյ Մուսիսյանն առանցք է առնալ մեդալի: Կանանցից Լիլիթ Մկրչյանը երկու անգամ (2002, 2009-ին) դարձել է Եվրոպայի փոխչեմպիոն, մեկ անգամ էլ (2006-ին) նվաճել է բրնձե մեդալ:

Տղամարդկանց մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնարկում 120 հազար եվրո է, որից 20 հազարը կստանա չեմպիոնը: Կանայք կվճարեն 60 հազար եվրո, որից 10 հազարը բաժին կհասնի հաղթողին:

Որոշվեցին գավաթի խաղարկության զույգերը

Երեկ ֆուտբոլի համադասական ֆեդերացիայում կայացավ 2010-ի Չայասանի գավաթի խաղարկության վիճակահանությունը: Արդեն 2-րդ օրին է, ինչ մրցաշարին մասնակցում են միայն բարձրագույն խմբի 8 թիմերը:

Նախորդ առաջնության առաջին չորս ժամանակահատվածում թիմերը մախաթես բաժնակ էին գավաթի խաղարկության ցանկում: Երկրի չեմպիոն «Փյունիկը» եւ բրնձե մրցանակակիր «Ուլիսը» գավաթի խաղարկության ցանկի ձախ կողմում էին, իսկ արժաթե մեդալակիր «Միկան» եւ 4-րդ տեղը զբաղեցրած «Բանանց» ընդգրկվել էին աջ կողմում: Այնուհետև որ վիճակահանությունը կատարվեց մրցաշարի թիմերի միջև, որոնք մեծ է լավագույն ֆուտբոլի ակումբների մրցակիցները դառնալիս:

թողի հետ: Մյուս զույգը կկազմեն «Միկա»-«Կիլիկիա», «Շիրակ»-«Բանանց» հանդիմունների հաղթողները: Կիսաեզրափակիչ հանդիմունները տեղի կունենան ապրիլի 13-14-ին եւ 20-21-ին: Ավանդույթի համաձայն, գավաթի եզրափակիչ հանդիմունը կկայանա մայիսի 9-ին «Չայասանի» մարզադաշտում:

Անկասկած, բառորդ եզրափակիչ փուլում կենտրոնական երկրի չեմպիոն եւ գավաթակիր «Փյունիկ» մրցակցին է բարձրագույն խմբի նորեկ «Իմոլուսի» հետ: «Փյունիկը» կազմի զգալի կորուստներ է կրել, իսկ ահա «Իմոլուսը» համալրվել է փորձառու մի խումբ ֆուտբոլիստներով: Այնուհետև որ «Իմոլուսն» ի վիճակի է հաղթահարել բառորդ եզրափակիչի արգելիքը: Համառոտ մրցակ-

ՖՈՏՈՂՈՐ

Տիպոն է հիասթափություն

Չորս օրից առաջ, մայիսի 8-ին, ձմեռային օլիմպիադայից անմիջապես հետո, «Ձմեռային օլիմպիադայի հայ հերոսները» վերնագրով մի հոդված էի գրել, որտեղ հիացած զովաբանում էի 7-1-ին եւ հասկալից նրա ստորաբաժնի մեկնաբաններին, որոնք ամբողջությամբ եւ բարձր մակարդակով ներկայացրին մրցումները:

Ինձ առանձնապես հիացրել էր, որ մեկնաբանները գիտեին ձմեռային բոլոր մարզաձևերի գաղտնիքները, կանոններն ու մրցությունները, ճանաչում էին բոլոր մասնակիցներին, նրանց ուժերը ու թույլ կողմերը եւ, ամենագլխավորը, անկաշակույթ էին եւ հաղորդում էին միայն մաքուր հայերենով: Մենք մրանց եւ «Շանթ»-ի նախկին մեկնաբան Խաչիկ Չախոյանին ճանաչում էինք եւ հարգում որդես ֆուտբոլի հմուտ մեկնաբանների, բայց չգիտեինք, որ մրանք կարող էին փայլել նաեւ ձմեռային մարզաձևերի մեկնաբանությամբ: Երբ եւ, մենք ձմեռային օլիմպիադայում մեդալակիրներ չունեցանք (առավել եւս արժանի մասնակիցներ), բայց ունեցանք ձմեռային օլիմպիադայի հայ հերոսներ: «Կեցցեք, զոհներ: Ընդհակառակը մեզ մեզ դարձնեցինք հայրու ժամերի համար»: Այս

բառերով էի ավարտում իմ վերը նշած հոդվածը:

Տավոք, այս զգացմունքային խոսքերը չեն կարող կրկնվել այս օլիմպիադայի եւ Առաջին օլիմպիադայի միջև: Այո, մենք գրեթե ոչինչ չեստանք եւ ոչինչ չհասկացանք անցած 15 օրերում: Իսկ եթե չեստանք, ապա հիմնականում մի ֆանի ռոդեանց օրագրեր եւ գիտերը նկարահանած մեկ-երկու կիսա-դրամա մրցումներ: Երբ եւ, առկա էր ժամանակի մեծ սարքերությունը. խաղերը տեղի էին ունենում այն ժամանակ, երբ մեզ մոտ խորը գիտեր էր, բայց մի՞թե հնարավոր չէր այն խնամով նկարահանել եւ մեզ ցերեկը ցուցադրել: Այն ավելի օտա արդյունքների հաշվարկություն էր, ֆան խաղերի ցուցադրում: Նրանով արդյունք եւ, ինչու՞նչ չէ, հիանալու հնարավորություն չկար, ինչից այս անգամ մենք գրկված էինք: Չէ՞ որ «Վիվա»-ը ամեն ինչ արել էր, որ մեր հեռուստատեսողը հաճույք ստանար, կրկնվեր առօրյա իրականությունից եւ հաճույք ժամանակ անցկացներ: Մինչդեռ...

Ո՞վ է տեսել կամ էլ լսել, որ ստորաբաժնի խաղերը, այն էլ գեղասահի հաճույք եւ բարձր մրցումները մեկնաբանի ստորից հետո ոչ մի կարող չունենող ռադիոյի հաղորդվարը, բայց

եւ հմուտ լեզվաբան Վարդես Ավետիսյանի նման մարդը, որին թվում է, թե կիրք հայերենը, կամ էլ խունուր բառերով մեկնաբանությունը բավական են ստորաբաժնի մեկնաբան աշխատելու համար: Օրինակ, մի մարզուհու հասցեին, որը դայաբար էր 4-րդ տեղը զբաղեցրելու համար, ասում էր. «Մե՛սի ուրե՛ն ծայրում էլ երազանքի իրավունք չունի»: Հասկացա՞մք, թե ինչ է ուզում ասել: Ես չհասկացա: Միգուցե Ալիկ Հարությունյանից հարցնեմք: Բայց մեր հեռուստաընկերությունների խոսքերից լուրջաբանություններին վաղուց եմք ծանոթ, նրանք կարող են միջակայքային սառել եւ միլիոնավոր դարձնել, ռաբիզ երգչին՝ լավագույն երգիչ, ցանկացածին՝ կոմպոզիտոր, դե իհարկե՛ Վարդես Ավետիսյանին՝ ստորաբաժնի մեկնաբան: Իմիջիպալը ասեն, որ միակ ստորաբաժնի, որ ասից-ֆից երկար ցուցադրեցին, դա գեղասահի էր, որը հնարավոր չէր դիտել առանց նյարդայնամալու:

Ուրե՛կ եկե՛ք, դարձանք, աշխատե՛ք ձեզ համընթաց «Տիպոն է» մրցանակը՝ ձեր ուսերից թոթափել:

Եկե՛ք զոհե՛ք ստորում լինե՛մք անժամանակակից եւ անկեղծ:

ԿԱՆՈՆ ԲԱՆԱԾՆԱԿ

Ուրբարկու դարձանապատի յուրօրինակ հոբելյանը

Բրազիլական «Սան Պաուլո» թիմի դարձանապատ Ռոզերիու Սեմին վարդուց հայտնի է ուրբարկու իր հիանալի հասկանիչներով: Նա թիմի 11 մեջնանց եւ ռուգանային հարվածների հիմնական իրացնողն է: Սեմին խիստ զույգ թիվը հասցրեց 88-ի: Դրանցից 38-ը նա խփել է 11 մ հարվածով: Հերթական խաղում Սեմին յուրօրինակ հոբելյան նշեց՝ տուգանային հարվածով խփելով 50-րդ գոլը:

2-րդ ցուցանիշն ունի դարձանապատի լեգենդար դարձանապատի Խոսե Լուիս Չիլավերթը, որը խփել է 62 գոլ (45-ը՝ 11 մ հարվածներով): Ուրբարկուի հասկանիչներով աչի են ընկել նաեւ կոլումբիացի Ռենե Բոլոնիան (41 գոլ), մեքսիկացի Խոսե Կամոնա (40), դեռահաս Մարսին Վեգա (37) եւ բուլղարացի Դիմիտր Իվանկով (37):

Ռեկորդ կգերազանցվի

Գերմանիայում կայանալիք հոկեյի աշխարհի առաջնության կազմակերպիչները մտադիր է 1500-ով ավելացնել Դեյվեյնի ռեկորդը՝ «Վեյսին Արենայի» նստատեղերի թիվը՝ հասցնելով 76152-ի: Այդ մարզադաշտում է անցկացվելու մրցաշարի մեկնաբանի հանդիմունը Գերմանիայի եւ ԱՄՆ-ի հոկեյիստների միջև:

Եթե սրբաբանները լեվ լեցուն լինեն, ապա կհաջողվի գերազանցել հոկեյի մեկ խաղի հաճախելիության ռեկորդը: Այն դարձանապատ է Միչիգանի ռեզիդենսիալ Կոլումբիայի միջնակարգի հանապարհի թիմերին, որոնք մրցակցին ներկա են զսնվել 74554 հանդիսականներ: Խաղը կայացել է 2001-ին:

Գերմանիա-ԱՄՆ աշխարհի առաջնության տուգանքի գինը 29-85 եվրո է:

ՏԱՄԱՆՈՑ

Գոլազուրկ ոչ-ոքի

Ուղեկիցում ուսումնամարզական հավաքի մեջ զսնվող «Ուլիսը» սուպեր-դակն 4-րդ հանդիմունն անցկացրեց: Այս անգամ մրցակիցը թիմիսի «Դիմանոն» էր, որի կազմում բացակայում էին մի քանի ֆուտբոլիստներ: Խաղն ավարտվեց գոլազուրկ ոչ-ոքիով:

Չայասանից միայն «Փյունիկը»

Ֆուտբոլի զանազանության եւ վիճակագրության միջազգային ֆեդերացիան հրապարակել է աշխարհի լավագույն 350 ակումբների ցանկը: Չայասանն այդ ցանկում ներկայացնում է միայն երկրի չեմպիոն «Փյունիկը»: Նախորդ ամսվա 281-րդ տեղից փյունիկցիները նահանջել են 289-րդ հորիզոնական:

Լավագույնների ցուցակը նախկինից ղեկավարում է իտալական «Բարսելոնը»: Լավագույն սասնակում են «Չելսին», «Վերդերը», «Մանչեսթեր Յունայթեդը», Դոմեցկի «Շախտյորը», «Արսենալը», «Էստոլիանեստը», «Կրուզյոնը», «Համբուրգը» եւ «Ռոմանը»:

Բլաշերը մտնում է «խաղից դուրս» վիճակի վերադառնալու մասին

ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեմ Բլաշերը փնտրում է ֆուտբոլում «խաղից դուրս» վիճակի կանոնի վերադառնալու հնարավորությունը: 1998-ին «խաղից դուրս» վիճակի կանոնը վերացվել էր մակամալապարտում: Դա հնարավորություն էր սվել զգալիորեն բարձրացնել խաղի տեմպը եւ խաղափուլի վիճակի իրադրությունները:

ՖԻՖԱ-ի նախագահը հանդիմել է մակամալապարտի միջազգային ֆեդերացիայի ղեկավար Լեանդրո Նազերի հետ եւ փնտրել այդ մարզաձևում «խաղից դուրս» վիճակի կանոնի վերադառնալու հետ տեղի ունեցած դրական հետևանքները:

Ինչը հիմ հանդիսացավ նման աշխատանքային խումբ ստեղծելու համար:

Չնայած սեղանակալի սեփականության (SS) Հայաստանի կառավարությունը որոշեց սնտեսության գերակա ուղղություն է դիտարկում, սակայն ոլորտը լրջագույն խնդիրների է հանդիպում մասնաձևի եւ հարկային ընթացակարգերում, որոնցից էլ բխում է նաեւ վստահության ձեւավորման անհրաժեշտությունը: Իսկ աշխատանքային խմբի ստեղծումն ու հետեւած համագործակցությունը դարձան դրանց լուծման արդյունավետ միջոց:

կայն ԻՏՁՄ-ն առաջարկել է այդ ժամանակ արձագանքել նվազագույնը չորս անգամ: ՏՀՏ ընկերություններում դարձրեք անվտանգ սեփական համակարգային սեխնիկա է կուսակալում: Ինչի դասճանը նվիրավորության մեխանիզմների բացակայությունն է: Եվ ՊԵԿ-ը հուշեց ՀՀ կառավարության բարեգործական ծրագրերի համակարգման հանձնաժողովի միջոցով լուծել հարցը: Այժմ դաստիարակում է ուղեցույց դրոցների համար, որոնց միջոցով կրթական հաստատությունները կարողանան սեղանակալ ՀՀ կառավարության բարեգործական ծրագրերի հանձնաժողովին դիմելու եւ ՏՀՏ

թյուններին առաջարկել են մախաղես ներկայացնել այն արդյունքների ցանկը, որոնք մեկ տարվա ընթացքում դիմել է ներմուծել կամ արտահանել: Տվյալներն այդ մախաղես կներկայացվեն փորձագիտական կենտրոն՝ այդ արդյունքների արտահանումն ամեն անգամ խոչընդոտելու որակիցիկան բացառելու նպատակով: Առաջարկել են նաեւ օրենսդրական փոփոխություններ, սակայն մինչ դրանց ընդունումը փորձում են իրավիճակային լուծումներ սալ: Արդեն իսկ արդյունքներ գրանցվել են՝ ՀՀ էկոնոմիկայի մախարարությունը ՏՏ ոլորտի համար ոչ բարենպաստ օրենքի մախա-

ՊԵԿ եւ ԻՏՁՄ աշխատանքային խմբի համագործակցությանը լուծվում են ՏՏ ոլորտի զարգացմանը խոչընդոտող խնդիրներ

Կարեն Վարդանյան. «Հարկ է, որ հաջորդի զարգացմանը նպաստող մեխանիզմների ստեղծումը»

Մինչ այսօր բացահայտված խնդիրներն ինչ ուղղվածության են:

Նորույթ է, որ ՏՏ արդյունաբերության սեկտորի արագ զարգացումը բերում է նաեւ կարճ ժամանակում դրանց գնի անկման: Ինչը, բնականաբար, չի կարող մասնագերծման ժամանակ կողմնորոշիչ գնի կիրառումը արդյունավետ համարելու հիմք թողնել: Այսինքն, եթե մասնագերծումը մասնաձևի օրենքի 87-րդ հոդվածով չի իրականացվում, ապա կասարվում է շուկայական կողմնորոշիչ գների կիրառմանը: Իսկ դրանց թարմացումն ուղիղ համեմատական է ՏՏ արդյունքների գների անկմանը: Ինչը նշանակում է, որ մասնագերծումը կասարվում է հին՝ բարձր գներով, եւ այդ դեպքում շատ ընկերություններ ֆինանսական վնասներ են կրում: Ընկերությունների ներկայացրած կողմն ուսումնասիրվում են ՊԵԿ-ում, եւ արդյունքների հիման վրա թարմացվում է կողմնորոշիչ գների բազան: Հոյս ունեն, որ ՏՏ ընկերություններն առավել ակտիվություն կցուցաբերեն կողմնի սրամարման հարցում, իսկ որոշեց կասարված աշխատանքի արդյունք, կարող են նեւ, որ վերջին ցրանում ավելի ու ավելի շատ ընկերություններ են սկսել մասնագերծումն իրականացնել 87-րդ հոդվածով: Վերջին էլ ապացույց է համագործակցության արդյունավետության եւ փոխադարձ վստահության, որը, սակայն, դեռեւս ցանկալի մակարակում է: ՏՏ ընկերությունների առավել մեծ վստահությունը կբերի ավելի մեծ արդյունքների:

Ներկայացվածը հազիվ թե լինի ՊԵԿ-ԻՏՁՄ աշխատանքային խմբի գործունեության միակ արդյունքը:

Իհարկե, ոչ: Հաջորդ խնդիրը, որ ֆնանսվել է աշխատանքային խմբում եւ ՀՀ կրթության եւ գիտության մախարարությունում, վերաբերում է կրթական եւ գիտահետազոտական ներդրումներին: Հարցը հետեւյալն է՝ շահութահարկի օրենքով կրթական ներդրումների չափը չի կարող գերազանցել հասույթի 0,25 տոկոսը, սա-

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի հանձնարարականով 2009 թվականին ՀՀ կառավարության առընթեր Պեկային եկամուտների կոմիտեի (ՊԵԿ) եւ Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության (ԻՏՁՄ) միջեւ ստեղծվեց աշխատանքային խումբ, որը 6 ամիսների ընթացքում դիմել է կարողանալ վեր հանել սեղանակալ եւ հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ոլորտի խնդիրներն ու առաջարկել դրանց լուծման ուղիները: Մինչ այսօր արձանագրված արդյունքների մասին գրուցեցին ԻՏՁՄ գործադիր սեփական Վարեն Վարդանյանի հետ:

ընկերություններից օգնություն ստանալու կարգին: Բացի այդ, ներկայումս գիտահետազոտական եւ փորձակոնսուլտացիոնական ծախսերը եւ հաշվարկներն են, եթե համադաստիարակում են կառավարության 2002 թվականի ընդունված որոշումը: Սակայն այդ որոշումը բավականին հնացել է եւ չի ներառում ինովացիոն գործունեությունը: Ուստի ԻՏՁՄ-ն առաջարկել է աշխատանքային խմբին, ինչպես նաեւ ՀՀ կրթության եւ գիտության մախարարին՝ թարմացնել այդ որոշումը:

Այսօրվա սահմանափակվում են աշխատանքային խմբի ՏՏ ոլորտի զարգացմանը խոչընդոտող բացահայտած խնդիրները:

Ցավոք, ոչ: Երկակի նշանակության արդյունքների մասնաձևի ձեւակերպումն էլ բարդություններ է ներառում: Նախ ասեն, որ երկակի նշանակության արդյունքներ են տեխնոլոգիաներն եւ համարվում որոշ նյութեր, սարքավորումներ, գիտատեխնիկական սեղանակալություն, ծառայություններ, մտավոր սեփականության օբյեկտներ, որոնք կիրառելի են ֆաղափարակական նպատակների համար, սակայն կարող են օգտագործվել նաեւ զանգվածային ոչնչացման գեների եւ դրա փոխադրման միջոցների ստեղծման համար: Ներկայումս երկակի նշանակության արդյունքների ցանկը սահմանված է ՀՀ կառավարության որոշմամբ, որը համադաստիարակում է միջազգային չափանիշներին: Երկակի նշանակության արդյունքների արտահանման գործընթացները վերահսկող միջազգային բոլոր դաշնամարգերը Հայաստանը վավերացրել է: Աշխատանքային խումբը մեծ աշխատանք է կատարել, ուսումնասիրել են բոլոր խնդիրները, ՏՏ ոլորտի ընկերու-

գիծ եւ ցրանառության մեջ դրել: Համաձայն այդ մախաձեռնության՝ ՏՏ դիմել է համարվելի երկակի նշանակության: Սակայն ԻՏՁՄ ճնշման արդյունքում հաջողվեց ավելի կոռադասված մախագծի մեակումը կարեւորել եւ ներկայումս այն լրամեակման փուլում է: Կրկին երկակի նշանակության արդյունքներին առնչվող խնդիրներից է երախիփային տղասարկման հարցը: Չափազանց դժվար է որեւէ անսարք մասի արտահանումը սլյալ սարքն արտադրող երկիր՝ փոխանակման նպատակով: Հարկ է մասնակարարի դախանջն ունենալ՝ փոփոխված մասի ստացման օրվանից 15-օրյա ժամկետում: Իսկ եթե դասկանում է երկակի նշանակության արդյունքների դասին եւ մասնաձևի մարմինների կողմից էլ փոխանակումը դիմում է որոշեց արտահանում, ապա նված ժամկետում այդ գործընթացն իրականացնելը դառնում է անհնար: Արդյունքում՝ ընկերությունները փոփոխման համար վճարում են, մինչդեռ կարող էին այն ստանալ սլյալ մասը լիովին անվճար: Այլ կարգով աշխատելու համար դաստիարակում են երախիփային տղասարկման խնդրի դարգեցում ենթադրող օրինագիծ:

Նված խնդիրների հիմնավոր լուծման համար, ըստ Ձեզ, որման ժամանակ կդախանջվի:

Նկատի առնելով համագործակցության արդյունավետությունն ու ընթացքը, կարող են ասել, որ հիմնավոր լուծումներն իրականություն կդառնան մի ֆանի ամիսների ընթացքում: Սակայն ներկայումս լուծում են ոլորտի զարգացմանը խոչընդոտող խնդիրներ, որոնց հարկ է, որ հաջորդեն զարգացմանը նպաստող հարցերի լուծումներ:

Չորուց ԵՄԱՄ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԸ

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ը սեղանակալում է, որ ս. թ. մարտի 12-ից դեղի 374 97 բջջային եւ 374 47 ֆաղափային ցանցեր կասարվող զանգերի սակագինը բոլոր հետվճարային եւ կորդորախիվ բաժանորդների համար կկազմի 39 դրամ/րոդե, իսկ կանխավճարային բաժանորդների համար՝ 42 դրամ/րոդե (բացառությամբ «Մագնիս» եւ «1000 ու 1 SMS» սակագնային ղլանների, որոնց սակագները կմնան անփոփոխ):

Տեղեկացում են նաեւ, որ 374 97 ցանցում ռոունմիգում գեմվելիս, մուեփային զանգերի սակագինը ս. թ. մարտի 12-ից կկազմի 25 դրամ/րոդե:

«Ղ-Տելեկոն» ՓԲ ընկերություն

Շարաքական ամփոփ սլյալներ

Մարտի 1-ից 5-ն ընկած ժամանակահատվածում արարժույթի ներքանկային շուկայում բանկերի կողմից գնվել է 45,890,214 ԱՄՆ դոլար՝ 384.73 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով, եւ վաճառվել 61,687,374 ԱՄՆ դոլար՝ 386.49 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով:

«ՆԱՍՊԱԸ ՕԵՄԵԲՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում նված ժամանակահատվածում իրականացվել է 23,610,000 ԱՄՆ դոլարի առք եւ վաճառք՝ 387.34 դրամ մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով:

Փետրվարի 22-ից 28-ն ընկած ժամանակահատվածում բանկերի կողմից դրամով սրամարդված վարկերի ծավալը կազմել է 18.4 մլրդ դրամ, իսկ ԱՄՆ դոլարով սրամարդված վարկերի ծավալը՝ 24.6 մլն ԱՄՆ դոլար:

ԿԲ հասարակայնության հետ կաղերի ծառայություն

Մրցույթի հրավեր 053/10/PRO. ՄԱԿ-ի Չարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայաստանում է մրցույթ՝ ՄԱԿ-ի գրասենյակի եւ նրա հարակից սարածի մարման աշխատանքներն իրականացնելու համար: Մրցույթի մարման մասին հրավերին կաղերի է ծառայանալ ՄԱԶԾ-ի <http://www.undp.am> ինտերնետային կայքից կամ գնումների բաժնից Երեւան, Պետրոս Աղայան 14 հասցեում: Դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ հեռ. 56 60 73+126 (ներքին), ժամը 14:00-16:00-ը: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ ս.թ. մարտի 15, ժամը 17:00:

Մրցույթի հրավեր 056/10/PRO. ՄԱԿ-ի Չարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայաստանում է մրցույթ՝ մինչեւ 5.8 ՄԿԵ դրվածփային հզորությանը դիմող, հեղուկով եւ գազային վառելիքով աշխատող կաթսայանների վնասակար նյութերի արտահանումների հաշվարկի մեթոդական ցուցումների մեակման համար: Մրցույթի մարման մասին հրավերին կաղերի է ծառայանալ ՄԱԶԾ-ի <http://www.undp.am> ինտերնետային կայքից կամ գնումների բաժնից Պետրոս Աղայան 14 հասցեում: Դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 126, ժամը 14:00-16:00-ը: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ ս.թ. մարտի 23, ժամը 17:00:

ՀՀ կենտրոնական բանկը սեղանակալում է, որ արժույթային շուկայում նշանակալի արարժույթների միջին փոխարժեքները. 05.03.2010 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	388.09
EUR	1	ԵՎՐՈ	527.38
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	13.01
GEL	1	Վրաց. լարի	226.24

